

มุมมอง

HUMAN RIGHTS PERSPECTIVE

สิทธิ

ปีที่ 23 ฉบับที่ 9 เดือนกันยายน 2567

สารบัญ

กสม. เสนอแนวทางการคุ้มครองสิทธิและพัฒนาคุณภาพชีวิต
กลุ่มชาติพันธุ์มาลี เพื่อให้เข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน
และได้รับการคุ้มครองทางวัฒนธรรม 1

กสม. ส่งมอบแผนพัฒนาสถานีตำรวจฯ
ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ทบทวนปฏิบัติตามกฎหมายป้องกันกรรมการฯ
คุ้มครองสิทธิประชาชนในสถานที่ควบคุมตัว 4

ข่าวลวง (disinformation) ในโลกออนไลน์กับสิทธิมนุษยชน
ตอนที่ 3.1: มาตรการจัดการข่าวลวง
ในภูมิภาคอาเซียน (ระดับประชาคมอาเซียน) 6

ข่าวกิจกรรม กสม. 7

ILO เผยคนพิการว่างงานสูง รายได้น้อย
เสนอเพิ่มโอกาสการจ้างงานและการเข้าถึงงานออนไลน์ 8

กสม. เสนอแนวทางการคุ้มครองสิทธิและพัฒนาคุณภาพชีวิต

กลุ่มชาติพันธุ์

มาลี

เพื่อให้เข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและได้รับการคุ้มครองทางวัฒนธรรม

กลุ่มชาติพันธุ์ คือ กลุ่มคนหรือชุมชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ใดหรือบริเวณใดต่อเนื่องมาอย่างยาวนาน มีการสืบทอดแบบแผนอัตลักษณ์ และการสั่งสมทางวัฒนธรรม ภาษา วิถีชีวิต ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อตามจารีต ตลอดจนมีสำนึกในความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์และประวัติศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์ร่วมกัน

กลุ่มชาติพันธุ์ถือเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางในสังคม ภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำกฎหมายเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์ โดยเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2567 สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและมีมติรับหลักการร่างกฎหมายชาติพันธุ์ รวม 5 ฉบับ ร่างกฎหมายดังกล่าวมีหลักการสำคัญ

ในการส่งเสริมและคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ให้เข้าถึงสิทธิทางวัฒนธรรม ส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ และสร้างความเสมอภาคบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 70 **ที่บัญญัติให้รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน** หลักการเดียวกันนี้ยังปรากฏอยู่ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) และอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (CERD) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม

เมื่อปี 2565 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากเครือข่ายสิทธิพลเมืองพัฒนาคุณภาพชีวิต และเครือข่ายชาติพันธุ์มานิในจังหวัดพัทลุง ระบุว่า

“ **กลุ่มชาติพันธุ์ “มานิ” หรือ “มันนิ”¹**
ประสบปัญหาเข้าไม่ถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน
ในการดำรงชีวิต สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน
โหนดชุมชน และ การพัฒนาคุณภาพชีวิต
ตามวิถีดั้งเดิม และ ไม่สามารถป้องกันตน
จากการถูกข่มขู่ คุกคาม หรือ เอารัดเอาเปรียบ
จากกลุ่มผลประโยชน์ ”

จึงขอให้มีการแสวงหาแนวทางการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ในด้านสิทธิในที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน พื้นที่จิตวิญญาณและขอให้ ประกาศเขตคุ้มครองทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์มานิเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์มานิ สามกลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มที่ ดำรงวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมด้วยการอาศัยอยู่ในป่าลึก (2) กลุ่มที่มีการตั้งถิ่นฐานกึ่งถาวร และ (3) กลุ่มที่ตั้งถิ่นฐานถาวร

กสม. ได้ตรวจสอบและศึกษาเรื่องดังกล่าว โดยรับฟังความเห็น จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนภาคประชาสังคม เครือข่าย ประชาชน รวมทั้งพิจารณาหลักกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน ที่เกี่ยวข้องแล้วปรากฏข้อเท็จจริงว่า **กลุ่มชาติพันธุ์มานิอาศัย อยู่ตามแนวเทือกเขาและภูเขาในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เทือกเขาบรรทัดและแถบเทือกเขาสันกาลาศิรีในพื้นที่ภาคใต้ ตอนล่าง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์หรือชนเผ่าที่มีอัตลักษณ์ทาง วัฒนธรรมแบบหาของป่าอยู่ร่วมกับระบบนิเวศวิทยาทางธรรมชาติ ดำรงชีวิตด้วยการเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัยไปตามความสมบูรณ์ ของทรัพยากรธรรมชาติ และใช้วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่ใช้ทรัพยากร ในป่าและหมุนเวียนไปตั้งทับ (กระท่อม) ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่เป็น แหล่งอาหารตามฤดูกาล แล้วกลับมาอยู่พื้นที่เดิมทั้งในหรือนอก เขตอุทยานและเขตป่าสงวนปัจจุบัน กลุ่มชาติพันธุ์มานิมีความเป็นอยู่ ที่ไม่มั่นคงจากเหตุทรัพยากรในป่าที่ลดน้อยลงทำให้ต้องปรับตัว และออกมาหากินใกล้เมืองด้วยการรับจ้างทำงานเพื่อหาเงิน เลี้ยงครอบครัว**

เมื่อพิจารณาการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐใน การส่งเสริมให้กลุ่มชาติพันธุ์มานิเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม และศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการด้านต่าง ๆ เช่น แก้ไขปัญหา สถานะบุคคลและสัญชาติ ส่งเสริมอาชีพ ที่อยู่อาศัยและที่ดิน ทำกิน จัดการศึกษาและบริการสาธารณสุขให้แก่บุคคลที่ไม่มี

หลักฐานทะเบียนราษฎรตามมติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์ มานิเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตตามหน้าที่และอำนาจ ของหน่วยงานนั้น ๆ แล้ว ประกอบกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้เสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง ซึ่งเป็นกฎหมายสำหรับปกป้องและคุ้มครองสิทธิให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์ ในประเด็นการจัดการให้กลุ่มชาติพันธุ์มานิเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน จึงไม่อาจรับประกันได้ว่าหน่วยงานของรัฐได้กระทำหรือละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ตาม การที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมไม่ได้สำรวจการถือครองที่ดินของกลุ่มชาติพันธุ์ มานิตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ให้ครบ ทุกกลุ่มโดยอ้างเหตุผลมีกลุ่มชาติพันธุ์มานิที่ไม่ได้ตั้งถิ่นฐาน อย่างถาวร และดำเนินชีวิตในพื้นที่ป่าไม้หมุนเวียนไปตั้งทับ (กระท่อม) ในพื้นที่ต่าง ๆ ตามฤดูกาล ย่อมเป็นการนำวิถีชีวิตดั้งเดิม ของชนเผ่าพื้นเมืองมาเป็นเงื่อนไขตัดสิทธิในการขอมิที่อยู่อาศัย และที่ทำกิน **จึงเป็นการจำกัดสิทธิในที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของ กลุ่มชาติพันธุ์มานิเกินสมควรแก่กรณี เป็นการกระทำหรือละเลย การกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน**

ทั้งนี้ กสม. มีข้อสังเกตว่า นโยบายและการดำเนินการของรัฐ ที่ผ่านมาในการส่งเสริมหรือคุ้มครองวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่ม ชาติพันธุ์มานิ ไม่ได้พิจารณาถึงความต้องการและศักยภาพของ กลุ่มชาติพันธุ์มานิอย่างแท้จริง ฉะนั้น **ภาครัฐและภาคประชาสังคม ต้องเชื่อมั่นในศักยภาพและภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์มานิ ส่งเสริมให้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองและกำหนด เจตจำนงของตัวเองได้ เพื่อให้มีความมั่นคงและยั่งยืนในเรื่อง วิถีชีวิตและเรื่องที่อยู่อาศัย ซึ่งจะนำไปสู่การสร้าง “พื้นที่ คุ้มครองทางวัฒนธรรม”** ที่ไม่ใช่การให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินแต่เป็น การให้สิทธิในการจัดการที่ดิน สิทธิที่จะได้ใช้ชีวิตตามวิถีดั้งเดิม

¹ ข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ระบุว่า “มานิ” หรือ “มานิค” เป็นคำที่กลุ่มชาติพันธุ์ใช้เรียกตนเอง แปลว่า คน ชาวมานิ จะเรียกตัวเองว่า “มานิ” หรือ “มันนิ” และพึงพอใจให้คนอื่นเรียกตนเองเช่นนั้น

และสิทธิในชุมชนดั้งเดิม ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้การคุ้มครองด้วยเหตุผลดังกล่าว กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2567 จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการ สรุปได้ ดังนี้

1 มาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ให้กระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **สำรวจการถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มชาติพันธุ์มานิทั้ง 3 กลุ่ม รวมทั้งสำรวจพิกัดการตั้งทับหมันเวียนของกลุ่มชาติพันธุ์มานิ** โดยกำหนดหลักเกณฑ์การสำรวจตามที่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 กำหนด เพื่อให้มีการรับรองและคุ้มครองสิทธิให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์มานิตามกฎหมาย และให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ผลการสำรวจการใช้ที่ดินของกลุ่มชาติพันธุ์มานิให้ประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อป้องกันมิให้มีข้อขัดแย้งหรือความเข้าใจผิด และเกิดการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

2 มาตรการในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ให้กระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **สำรวจการถือครองที่ดินและศึกษาวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์มานิให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์มานิแต่ละกลุ่ม** และให้กระทรวงวัฒนธรรมศึกษาหาแนวทางการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิในวัฒนธรรมดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์มานิ พัฒนาศักยภาพความเป็นพลเมือง ยกกระดับคุณค่าภูมิปัญญา วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ เพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์มานิได้รับการคุ้มครองสิทธิในที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน มีพื้นที่ทางจิตวิญญาณ ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มานิ โดยใช้วิธีการสำรวจ เก็บข้อมูล และจัดทำฐานข้อมูลโดยรวมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ

ให้กระทรวงมหาดไทย โดยสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง พิจารณา **แก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรให้กับกลุ่มชาติพันธุ์มานิ** โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนบ้านสำหรับบุคคลกลุ่มชาติพันธุ์มานิที่เป็นคนไทยเพื่อให้เข้าสู่ทะเบียนราษฎรอย่างถูกต้องและเป็นจริง และให้กำหนดสถานะบุคคลและรับรองสิทธิในสัญชาติตามกฎหมายให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์มานิตามหลักการรับรองให้ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตาม

กฎหมายในทุกแห่งหนโดยถือปฏิบัติตามหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0309/ว 24900 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2560 เรื่อง การจัดทำทะเบียนราษฎรเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องสถานะบุคคลของชนเผ่าชาวกอหรือมานิ และมีมติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดสถานะและสิทธิของบุคคลที่อพยพเข้ามาและอยู่อาศัยมานาน เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2564 เพื่อแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นเวลานาน

ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มชาติพันธุ์มานิเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานอันจำเป็นและสิทธิในสวัสดิการของรัฐ รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์มานิเกี่ยวกับหน้าที่ความเป็นพลเมืองเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับกลุ่มชาติพันธุ์มานิในการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานหรือบุคคลที่กลุ่มชาติพันธุ์มานิไว้วางใจ

ให้สภาผู้แทนราษฎรเร่งรัดการพิจารณาและตรากฎหมายชาติพันธุ์ตามที่สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณาเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2567 เพื่อเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ให้เข้าถึงสิทธิทางวัฒนธรรม ส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ และสร้างความเสมอภาคบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตามเจตนารมณ์ของร่างกฎหมาย รวมถึงป้องกันการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มชาติพันธุ์

กสม. ส่งมอบแผนพัฒนาสถานีตำรวจฯ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หนุนปฏิบัติตามกฎหมายป้องกันการทรมานฯ คุ้มครองสิทธิประชาชนในสถานที่ควบคุมตัว

เมื่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ จับ คุมตัว ชัง กักตัว กักขัง หรือกระทำการใด ๆ อันจำกัดเสรีภาพในร่างกายของบุคคล ต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อป้องกันการทรมาน โดยจัดทำระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติตลอดจนปฏิบัติให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติกำหนดในขั้นตอนหลักของกระบวนการ เช่น ขั้นตอนการจับ คุมตัว กักตัว ที่กฎหมายในมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องขณะจับและควบคุมตัวบุคคล จนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวน หรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป และแจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวโดยทันที

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำทรมานมาอย่างต่อเนื่อง จากการประเมินสถานการณ์ด้านการกระทำทรมานทั่วโลกพบว่า “สถานีตำรวจ” เป็นหนึ่งในสถานที่สำคัญซึ่งมีความเสี่ยงที่จะเกิดการกระทำทรมาน

ด้วยเหตุดังกล่าว เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2567 สำนักงาน กสม. จึงได้หารือร่วมกับพลตำรวจเอก ต่อศักดิ์ สุขวิมล ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และคณะผู้บริหารสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกระทำทรมานและการกระทำที่ไม่เหมาะสมที่เกิดขึ้นในชั้นการจับ คุมตัว ชัง กักตัว กักขัง และการสอบสวนของตำรวจ ซึ่งถือเป็นกระบวนการยุติธรรมขั้นต้นธาร ทั้งนี้ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (OPCAT) ซึ่งจะก่อให้เกิดกลไกป้องกันการทรมานระดับชาติ (National Preventive Mechanism) ที่เรียกว่า NPM และการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการเพื่อป้องกันการทรมานของสหประชาชาติ (Subcommittee on Prevention of Torture: SPT) ซึ่งกลไกทั้ง 2 ระดับนี้ เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้มีภารกิจการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกันการทรมานในสถานที่ควบคุมตัวต่าง ๆ ในอนาคต

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและเตรียมความพร้อมการเข้าเป็นภาคี OPCAT และรองรับกลไกการตรวจเยี่ยมสถานที่ที่ลิดรอนเสรีภาพระหว่างเดือนมีนาคม - กรกฎาคม 2567 ตร. และสำนักงาน กสม. จึงได้ร่วมกันสำรวจสถานีตำรวจและสถานที่ควบคุมตัวที่อยู่ในการกำกับดูแลของ ตร. 11 แห่ง ใน 6 จังหวัด 5 ภูมิภาคทั่วประเทศไทย และทำความเข้าใจปัญหาอุปสรรค และข้อท้าทายต่าง ๆ พร้อมกันนี้ สำนักงาน กสม. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาสถานีตำรวจร่วมกันระหว่างสองหน่วยงาน โดยคณะทำงานฯ เป็นบุคลากรทั้งสองหน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักงานส่งกำลังบำรุง และสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักสืบเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และกลุ่มงานตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวและการป้องกันการทรมาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

แผนพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ที่ร่วมกันจัดทำ มี 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่ (1) การขับเคลื่อนเพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยส่งเสริมให้สถานีตำรวจทั่วประเทศดำเนินการให้สอดคล้องกับการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม (2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมาย โดยพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจ พัฒนาระบบงานและปรับปรุงสภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ และเพิ่มจำนวนผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน และ (3) การเพิ่มประสิทธิผลของการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม โดยพัฒนาโครงสร้างด้านกายภาพของสถานีตำรวจและเพิ่มมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหาย/ผู้ต้องหา

เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2567 กสม. นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนางสาว พรรษา ทอมทวล รองเลขาธิการ รักษาการแทนเลขาธิการ กสม. และนายชินนทร์ เกตุปราษฎ์ รองเลขาธิการ กสม. ได้ส่งมอบ “แผนพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2570” ให้แก่ พลตำรวจเอก สราวุธ การพานิช รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ในฐานะผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตร.) ณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

หลังจากส่งมอบแผนพัฒนาสถานีตำรวจฯ ให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว กสม. ยังคงกำหนดแผนงานการตรวจเยี่ยมสถานีตำรวจอย่างต่อเนื่อง และพร้อมผลักดันให้มีการบูรณาการแผนดังกล่าวสู่การปฏิบัติของ ตร. ในระดับพื้นที่ ซึ่งหากพบข้อขัดแย้งประการใด เช่น ด้านงบประมาณ หรือกำลังพล กสม. จะมีข้อเสนอแนะไปยังรัฐบาลเพื่อสนับสนุนให้เกิดการแก้ไขปัญหาต่อไป ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าว นอกจากจะเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่ถูกควบคุมตัวและรองรับกลไก NPM ในการตรวจเยี่ยมสถานที่ลิดรอนเสรีภาพแล้ว ยังเป็นการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานและทำให้เกิดการรับรู้ ทบทวนของ ตร. ในด้านสิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้น” นางสาวปิติกาญจน์ กล่าว

ด้านพลตำรวจเอก สราวุธ การพานิช รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้ประกาศเจตนารมณ์การจัดทำแผนพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม และการขับเคลื่อนแผนฯ สู่การปฏิบัติ สรุปว่า แผนพัฒนาสถานีตำรวจฯ ซึ่งจัดทำขึ้นร่วมกันนี้ ตร. จะนำไปเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติราชการของ ตร. ซึ่งจะช่วยส่งเสริมบทบาทการปฏิบัติหน้าที่ของ ตร. ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะสะท้อนให้สังคมตระหนักถึงความมุ่งมั่นและความพยายามของ ตร. ในการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน

ข่าวลวง DISINFORMATION

ในโลกออนไลน์กับสิทธิมนุษยชน

โดย: **กัทธีวรุณ ภาทรา** นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ

ตอนที่ 3: มาตรการจัดการข่าวลวง ในภูมิภาคอาเซียน (ระดับประชาคมอาเซียน)

สองตอนที่ผ่านมามีผู้เขียนได้ฉายภาพผลกระทบของข่าวลวงต่อสิทธิมนุษยชนและความท้าทายที่รัฐควรคำนึงถึงเมื่อต้องปรับเปลี่ยนแนวนโยบายหรือออกมาตรการใด ๆ ที่มุ่งเป้าจัดการข่าวลวง ในตอนที่ 3 นี้ จะขอกกล่าวถึงการจัดการข่าวลวงของประชาคมอาเซียน โดยตอนที่ 3.1 นี้ มาตรการที่มีการนำเสนอและขับเคลื่อนในระดับประชาคมอาเซียน

มาตรการในระดับประชาคมอาเซียน

รัฐสมาชิกอาเซียนได้เน้นย้ำถึงผลกระทบของข่าวลวงต่อภูมิภาคและแสดงความมุ่งมั่นในการร่วมกันแก้ปัญหาผ่านการออก **ปฏิญญาและกรอบของอาเซียนว่าด้วยการลดผลกระทบจากข่าวปลอม** (ASEAN Declaration and Framework for Minimizing the Harmful Effect of Fake News) และการจัดตั้ง ASEAN Task Force on Fake News เพื่อเป็นกลไกปรึกษาหารือและขับเคลื่อนระหว่างสมาชิกอย่างเป็นทางการ โดยการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมที่สุด คือ การกำหนดแนวทางให้กับรัฐสมาชิกในการจัดการกับข่าวปลอมและข่าวลวงอย่างรอบด้าน ซึ่งเป็นการให้คำแนะนำแก่สมาชิกว่าควรกำหนดแผนการดำเนินงานเพื่อจัดการกับข่าวลวงอย่างไร สรุปได้ดังนี้

- 1 จัดตั้งกลไกหรือคณะทำงาน** ที่มีบทบาทหน้าที่ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และนำนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
- 2 ศึกษาและวิจัย** เพื่อทำความเข้าใจลักษณะและความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านข่าวลวง ไม่ว่าจะเป็นการทำความเข้าใจถึงสาเหตุและผลกระทบของข่าวลวง
- 3 พัฒนาการสื่อสาร** เพื่อสร้างความตระหนักรู้ต่อสาธารณะถึงผลเสียของข่าวลวง และวิธีการที่จะตรวจสอบว่าสิ่งใดเป็นข่าวลวงหรือไม่
- 4 สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับองค์กรที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง** (fact-checkers) เพื่อสนับสนุนการกลั่นกรองตรวจสอบข้อเท็จจริง และเผยแพร่ข้อเท็จจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นอย่างดี
- 5 พัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อและการคิดเชิงวิเคราะห์ให้กับสาธารณะ** โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อต่อยอดไปสู่การเรียนการสอนสำหรับนักเรียนและเยาวชน

6 สนับสนุนแพลตฟอร์มให้มีนโยบายในการจัดการกับข่าวลวงในพื้นที่ของตนเอง โดยเฉพาะการพัฒนาเครื่องมือการตรวจสอบเนื้อหา การแจ้งเตือนและชี้เป้าเนื้อหาที่อาจสื่อเป็นข่าวลวง (flagging) รวมถึงการมีมาตรการเฉพาะเพื่อจัดการกับผู้ใช้งานที่เผยแพร่ข่าวลวงอยู่ซ้ำ ๆ

7 สนับสนุนให้เกิดความหลากหลายของสื่อ ตั้งแต่สื่อท้องถิ่น สื่อสาธารณะที่ไม่ดำเนินการบนฐานของการแสวงหากำไรหรือสื่ออิสระในรูปแบบต่าง ๆ

8 ส่งเสริมความโปร่งใสในโลกข้อมูลข่าวสาร อาทิ การให้ผู้มีบทบาททางการเมือง สื่อ หรือองค์กรใด ๆ เปิดเผยแหล่งที่มาของการได้รับสนับสนุน เพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาว่าข้อมูลที่เผยแพร่โดยบุคคลเหล่านั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับสื่อหรือไม่

9 กำหนดให้บุคคลหรือองค์กรใดที่เผยแพร่ข้อมูลเท็จโดยตั้งใจ ต้องได้รับผลทางกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นค่าปรับหรือการลงโทษในลักษณะอื่น ๆ

10 ส่งเสริมให้สังคมมีสภาพแวดล้อมที่เปิดรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง โดยเคารพซึ่งกันและกัน

แนวทางอาเซียนฉบับนี้ ยังได้เน้นย้ำว่าการดำเนินการดังกล่าวจะต้องอาศัยการบูรณาการข้ามศาสตร์ (multidisciplinary approaches) เนื่องจากนิเวศของข่าวลวงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยี โดยรัฐอาจส่งเสริมให้สื่อหรือประชาชนใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการติดตามและตรวจสอบข่าวลวงควบคู่ไปกับการรณรงค์ให้เกิดความตระหนักรู้และออกแบบกฎหมายที่เอื้อต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

ในตอนต่อไป (ตอนที่ 3.2) จะยกตัวอย่างมาตรการของประเทศในอาเซียนที่มีการจัดการกับข่าวลวงในลักษณะอย่างไร และความท้าทายของมาตรการเหล่านั้นมีประเด็นอะไรบ้าง

ข่าวกิจกรรม กสม.

กสม. ร่วมกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษา และรับฟังความคิดเห็นต่อโครงสร้างหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษา และออกแบบสื่อการเรียนรู้ออนไลน์

วันที่ 12-14 กันยายน 2567 นางสาวสุภัทรา นาคะผิว และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนางสาวรตมญา กอบศิริกาญจน์ รองเลขาธิการ กสม. ร่วมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อร่างหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษา และการระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำเนื้อหา และสื่อประกอบการเรียนรู้ออนไลน์ ในโครงการพัฒนาหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาและสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ จัดโดยสำนักงาน กสม. โดยมีผู้แทนองค์กรเครือข่ายภาครัฐ ภาคประชาสังคม ผู้ทรงคุณวุฒิ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. เข้าร่วมให้ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาหลักสูตรฯ จำนวนประมาณ 40 คน ณ โรงแรม แชนด์โมร่าต้า พัทยา จังหวัดชลบุรี

กสม. จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเรื่องสิทธิเด็ก ในศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติ หรือแนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิเด็ก

วันที่ 19 กันยายน 2567 นายวสันต์ ภัยหลิกส์ นางสาวสุภัทรา นาคะผิว และนางปริดา คงแป้น กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประชุมรับฟังความคิดเห็นเรื่องสิทธิเด็กในศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติ เพื่อประสานการคุ้มครองสิทธิเด็ก และเปิดพื้นที่หารือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม องค์กรระหว่างประเทศ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิเด็กและสิทธิทางการศึกษา ในการบูรณาการแนวทางแก้ไขปัญหาสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และโอกาสทางการศึกษาของเด็กข้ามชาติให้สอดคล้องตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตาม ณ ห้องประชุม 709 สำนักงาน กสม. และผ่านระบบออนไลน์

กสม. ให้การต้อนรับคณะผู้แทน UNAIDS และภาคีเครือข่าย ที่ทำงานเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติและการตีตราผู้ติดเชื้อ HIV

วันที่ 19 กันยายน 2567 นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์ ประธาน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยนางสาวสุภัทรา นาคะผิว กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้บริหารเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ให้การต้อนรับคณะผู้แทน UNAIDS และภาคีเครือข่ายด้านจัดการเลือกปฏิบัติและการตีตราผู้ติดเชื้อ HIV ประกอบด้วยพันธมิตรการพัฒนา 8 ประเทศในภูมิภาคแอฟริกา แคนาดาเครือข่ายด้านเอดส์ทั่วโลก หน่วยงานรัฐในประเทศไทย องค์กรภาคประชาสังคม และผู้เชี่ยวชาญการทำงานด้านเอดส์ ในโอกาสเยี่ยมเยือนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การทำงานและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยสำนักงาน กสม. เป็นหนึ่งในสถานที่เป้าหมายของการเยี่ยมเยือน โอกาสนี้ นางสาวสุภัทรา ร่วมเป็นวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการขับเคลื่อนขบวนการทางสังคมและความท้าทายในการขับเคลื่อนกฎหมายและนโยบายของภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเลือกปฏิบัติ ณ ห้องเสวนา ชั้น 6 สำนักงาน กสม.

กสม. จัดเวทีสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อการจัดทำกฎหมายโลกרון ภาคอีสาน

วันที่ 20 กันยายน 2567 นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมการสัมมนารับฟังความคิดเห็นการจัดทำกฎหมายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศบนฐานสิทธิมนุษยชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หัวข้อ “การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างเป็นธรรมและบนฐานของสิทธิมนุษยชน” และบรรยายพิเศษหัวข้อ “สิทธิมนุษยชนในบริบทการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ” โดยมีผู้แทนภาคประชาสังคม ภาคสถาบันวิชาการ และภาคประชาชนต่าง ๆ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าร่วมจำนวนประมาณ 50 คน ณ กรีน โฮเทล แอนด์ รีสอร์ท จังหวัดขอนแก่น และผ่านระบบออนไลน์ โดยก่อนหน้านี้ สำนักงาน กสม. ได้จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าวมาแล้วใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ ภายหลังจากนี้จะได้รวบรวมข้อคิดเห็นทั้งหมดจัดทำเป็นรายงานข้อเสนอแนะในการจัดทำกฎหมายที่ตอบสนองต่อวิกฤติโลกร้อนหรือโลกเดือดบนหลักคิดด้านสิทธิมนุษยชนเสนอไปยังรัฐบาลต่อไป

ILO เผยคนพิการว่างงานสูง รายได้น้อย เสนอเพิ่มโอกาสการจ้างงานและการเข้าถึงงานออนไลน์

เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2567 องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) เปิดเผย **ผลการศึกษาการจ้างงานและค่าจ้างของคนพิการ** (A study on the employment and wage outcomes of people with disabilities) ที่แสดงให้เห็นว่า **คนพิการรับค่าจ้างต่ำ ว่างงานสูง ไม่ค่อยได้บรรจุเป็นพนักงานประจำ จึงมีแนวโน้มประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น** นอกจากนี้ ผู้หญิงพิการยังได้รับผลกระทบจากช่องว่างของค่าจ้างมากกว่าผู้ชายพิการ ความยืดหยุ่นของชั่วโมงการทำงาน การเข้าถึงสถานที่ทำงาน และการเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน

ปัจจุบัน ทั่วโลกมีคนพิการประมาณ 1.3 พันล้านคน ซึ่งได้รับการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities : CRPD) เพื่อให้สามารถทำงานบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกับผู้อื่น รวมถึงมีโอกาสในการหาเลี้ยงชีพด้วยการทำงานที่ได้รับเลือกหรือยอมรับอย่างเสรีในตลาดแรงงานและมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เปิดกว้าง ครอบคลุม และเข้าถึงได้สำหรับคนพิการ

ผลการศึกษาของ ILO สรุปว่า มาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศจะเป็นกรอบในการปกป้องและส่งเสริมการจ้างงานคนพิการให้ได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรม และเป็นเครื่องมือต่อสู้กับการเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน ทำให้คนพิการได้รับโอกาสและการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันตามหลักการจ่ายเงินที่เท่าเทียมกันสำหรับงานที่มีมูลค่าเท่ากัน และจะเป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายและกำหนดนโยบายของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกให้ปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน และคำนึงถึงสิทธิของคนพิการในการประกอบอาชีพด้วย

ทั้งนี้ ILO ได้เสนอมาตรการปรับปรุงการมีส่วนร่วมใน **ตลาดแรงงานของคนพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงการจ้างงานโดยเฉพาะงานในรูปแบบออนไลน์มากยิ่งขึ้น** นอกจากนี้ ยังเสนอให้มีการสนับสนุนนายจ้างเพื่อส่งเสริมการจ้างงานคนพิการและสนับสนุนพนักงานพิการด้วยมาตรการการปรับตัวที่เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกให้คนพิการในการทำงาน

ที่มา : International Labour Organization

จัดทำและเผยแพร่โดย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7
120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์ : 0-2141-3800 และ 3900
 : 0-2141-3913 และ 3919
สายด่วนร้องเรียน : 1377
อีเมล : help@nhrc.or.th
เว็บไซต์ : www.nhrc.or.th

ขอความกรุณา
ตอบแบบประเมินออนไลน์